

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ЯК ІНДИКАТОРИ СПЕЦИФІЧНИХ ЯВИЩ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Шестопалов О. Г., Гуца О.М.

Харківський національний університет радіоелектроніки

The given work is devoted to the problem of decision-making under conditions of uncertainty. The article considers the difficulties of forecasting and suggests a new approach to the analysis of enterprises in conditions of uncertainty. An example of such consideration is the economic phenomenon (Raiding).

To test the new approach, six enterprises were selected, the results were interpreted using figures and a table, after which the corresponding conclusions were drawn.

На даний момент розвитку економічного середовища існує досить велика кількість фінансово-економічних показників, за допомогою яких описують поточний стан і прогнозують майбутнє підприємств в умовах невизначеності. Однак із-за динамічних змін середовища адекватний опис поточного стану підприємства та / або його прогнозування може стати проблемою. Це обумовлено тим, що для різних галузей економіки (як і для різних країн) характерні різні показники і коефіцієнти важливості можуть відрізнятися. Також з плином часу моделі або методи, які використовують ці показники, можуть стати не актуальними в силу тих чи інших обставин.

Аналізуючи літературу щодо прийняття рішень в умовах невизначеності можна зробити висновок, що більша увага приділяється вибору і модернізації старих методів і моделей, а не створенню нових. До таких можна віднести наступні: одновимірний аналіз, множинний дискримінантний аналіз, моделі лінійної ймовірності, логістична та пробіт прогресії, CUSUM-тест і інші [1,2].

Такий підхід має суттєві недоліки: модель приймається з усіма недоліками і припущеннями, модернізація моделі може бути лише мінімальною, підбір прийнятної моделі може виявитися вельми ресурсовитратним. Тому в таких дослідженнях варто максимально використовувати всю теоретичну і статистичну бази для того що б мінімізувати витрати і максимізувати корисність.

Для цього пропонуються наступні кроки:

- 1) визначитися з явищем що цікавить нас, яке може відбутися на підприємстві в умовах невизначеності (таким, як наприклад, банкрутство або рейдерське захоплення);
- 2) проаналізувати підприємства галузі, на яких це явище вже відбулось;
- 3) виділити "індикатор" – загальний показник, який є об'єднуючим для всіх

підприємств галузі та однозначно характеризує ті події, внаслідок яких відбулося досліджуване явище. Цей індикатор може бути економічним, соціальним, фінансовим, юридичним або комбінацією подій / показників цих середовищ;

4) провести аналіз фінансово-економічних показників підприємства у динаміці і співставити їх з уже наявними моделями оцінки можливого виникнення явищ які нас цікавлять;

5) на основі проведеного аналізу розробити найбільш адекватну модель для конкретного випадку.

На основі описаної методики були виділені граничні значення зон ймовірності настання рейдерства які будуть виглядати наступним чином:

$$\left. \begin{array}{l} \Phi_c > 40 \\ Л > 40 \\ Р > 100 \end{array} \right\} (1) \quad \left. \begin{array}{l} \Phi_c > 40 \\ Л > 40 \\ О > 40 \end{array} \right\} (2) \quad \left. \begin{array}{l} \Phi_c > 40 \\ Р > 100 \\ О > 40 \end{array} \right\} (3) \quad \left. \begin{array}{l} Л > 40 \\ Р > 100 \\ О > 40 \end{array} \right\} (4)$$

де: Φ_c – фінансова стійкість, Л – Ліквідність, Р – рентабельність, О – оборотність (значення усіх показників дано у відсотках).

На прикладі системи вказують дуже високу ймовірність рейдерської атаки. Кожна наступна зона матиме більшу кількість систем.

Для більш точного аналізу необхідні фінансові звіти за кожен місяць, але, на жаль, у вільному доступі тільки річні звіти.

З огляду на, що це темпи приросту даних показників можна зробити висновок про те, що саме динаміка змін абсолютних темпів приросту є ключовою в дослідженні рейдерства, як економічного феномена. Отже, вони є основними критеріями при прогнозуванні ймовірності рейдерства.

Література

1. Гаркуша Н. М., Цуканова О. В., Горошанська О. О. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті [Текст] : Навч. посіб. 2-ге вид., стер. / Н. М. Гаркуша, О. В. Цуканова, О. О. Горошанська – К. : Знання, 2012. – 591 с. — (Вища освіта ХХІ століття).
2. Бланк И. А. Принятие решений в условиях неопределенности [Электронный ресурс] / И. А. Бланк. – Режим доступа: http://www.elitarium.ru/2010/06/29/prinjatие_reshenij_neopredelennost.html